Notowane papiery wartościowe

Wszystkie papiery wartościowe spotykane na rynku kapitałowym można podzielić według kilku podstawowych kryteriów.

Tabela. Klasyfikacja papierów wartościowych rynku kapitałowego

Kryterium podziału	**Rodzaj papierów wartościowych**	**Charakterystyka**
warunki przenoszenia własności	na okaziciela	przeniesienie prawa własności wymaga jedynie przekazania papieru
	imienne	przeniesienie prawa własności wymaga cesji, tj. pisemnego zrzeczenia się przez właściciela, sprzedającego, uprawnień wynikających z papieru wartościowego na rzecz innej osoby, kupującego
	na zlecenie	wskazują określoną osobę jako właściciela, ale przeniesienie praw jest uproszczone do umieszczenia indosu na dokumencie
stosunek do własności emitującego papiery	poświadczające wierzytelność	emitent zobowiązany jest do zwrotu długu wraz z odsetkami, ale posiadacz papieru wartościowego nie ma prawa udziału w danym przedsiębiorstwie – np. obligacje

	poświadczające udział	posiadacz jest współwłaścicielem przedsiębiorstwa, ma prawo do uczestnictwa w zyskach oraz udziału w zarządzaniu przedsiębiorstwem na zasadach określonych prawem (np. udział w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy) – np. akcje
przynoszony dochód	stały	określony jest w nich stały procent dochodu lub kwota dochodu w okresie ważności – np. niektóre obligacje
	zmienny	dochód nie jest określony w papierze wartościowym, może zależeć na przykład od zysków emitenta – np. większość akcji

Źródło: opracowanie własne

Do głównych instrumentów polskiego rynku kapitałowego można zaliczyć:

- akcje,
- prawa poboru i prawa do nowych akcji,
- obligacje,
- Powszechne Świadectwa Udziałowe,
- kontrakty terminowe – *futures,*
- opcje,
- *warranty.*

Tabela. Charakterystyka instrumentów rynku kapitałowego

Instrument	**Charakterystyka**

akcje	· stwierdzają udział ich posiadaczy w kapitale spółki akcyjnej · dają posiadaczom prawo do udziału w zyskach przedsiębiorstwa, czyli do dywidendy · dają posiadaczom prawo do udziału w zarządzaniu spółką, poprzez udział w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (WZA) · podlegają zbywaniu, darowiźnie i dziedziczeniu
prawa poboru	· są ściśle związane z akcjami · występują przy nowych emisjach akcji, których część lub całość jest przeznaczona dla dotychczasowych akcjonariuszy · oznaczają prawo do zakupu nowych akcji po cenie emisyjnej w określonej proporcji
prawa do nowych akcji	· ściśle związane z nową emisją akcji, która jeszcze nie trafiły do obrotu giełdowego · przysługują wszystkim akcjonariuszom, którzy otrzymali potwierdzenie przydzielenia im akcji
obligacje	· papiery wartościowe dłużne, inkorporujące wierzytelności pieniężne; emitent obligacji stwierdza, że jest dłużnikiem wobec właścicieli obligacji (wierzycieli) i zapłaci ustaloną kwotę pieniężną oraz ustalone oprocentowanie w sposób i w terminach określonych w obligacjach
Powszechne Świadectwa Udziałowe	· stanowią element Programu Powszechnej Prywatyzacji · reprezentują udziały w Narodowych Funduszach Inwestycyjnych · podlegają zamianie na akcje NFI · były notowane do końca 1998 roku

futures	· zobowiązują strony do zawarcia w przyszłości transakcji na warunkach określonych w kontrakcie · futures są wystandaryzowanymi kontraktami terminowymi, które dzięki temu mogą być notowane na giełdzie
opcje	· dają posiadaczom prawo do zakupu lub sprzedaży innych instrumentów finansowych, którymi w szczególności mogą być papiery wartościowe; w przeciwieństwie do kontraktów terminowych, opcje dają prawo ale nie rodzą zobowiązań
warranty	· dają nabywcom prawo nabycia akcji przyszłych emisji po z góry ustalonych cenach (warranty subskrybcyjne) albo żądania zapłaty w ustalonym terminie różnicy między ceną wykonania a ceną rynkową instrumentu bazowego (warranty opcyjne)

Źródło: opracowanie własne

Wszystkie papiery wartościowe notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (WGPW) występują w postaci niematerialnej, to znaczy w formie zapisów w systemach informatycznych. Papiery wartościowe będące własnością klientów znajdują się w depozycie biur maklerskich, które z kolei posiadają swoje konta w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych (KDPW).

Notowane papiery wartościowe na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) odgrywają kluczową rolę w polskim rynku kapitałowym, będąc jednym z głównych instrumentów finansowych, dzięki którym firmy pozyskują kapitał, a inwestorzy mają możliwość lokowania swoich oszczędności. GPW, będąca jedną z największych giełd w Europie Środkowo-Wschodniej, oferuje szeroki wachlarz instrumentów

finansowych, które są dostępne dla inwestorów krajowych i zagranicznych.

Papiery wartościowe notowane na GPW można podzielić na kilka głównych kategorii. Do najważniejszych z nich należą akcje, obligacje, certyfikaty inwestycyjne oraz inne instrumenty pochodne, takie jak kontrakty terminowe, opcje i warranty. Każda z tych grup papierów wartościowych ma swoje specyficzne cechy, które przyciągają różnych inwestorów, w zależności od ich celów inwestycyjnych, tolerancji ryzyka oraz horyzontu czasowego inwestycji.

Najbardziej popularnym rodzajem papierów wartościowych notowanych na GPW są akcje. Akcje są udziałowymi papierami wartościowymi, które reprezentują prawo własności w spółce. Inwestorzy, nabywając akcje danej spółki, stają się jej współwłaścicielami i mają prawo do udziału w zyskach firmy (w formie dywidendy) oraz uczestniczenia w walnych zgromadzeniach akcjonariuszy. Spółki, które decydują się na emisję akcji i wprowadzenie ich do obrotu na giełdzie, korzystają z tego mechanizmu jako źródła finansowania, umożliwiającego pozyskanie kapitału niezbędnego do rozwoju działalności. Główna część obrotu akcjami na GPW odbywa się na rynku podstawowym, ale istnieje również rynek NewConnect, który został stworzony z myślą o mniejszych i młodszych spółkach, które dopiero rozpoczynają swoją działalność na rynku kapitałowym.

Obligacje to kolejny ważny segment papierów wartościowych notowanych na GPW. Obligacje są dłużnymi papierami wartościowymi, w ramach których emitent zobowiązuje się do zwrotu pożyczonej kwoty kapitału wraz z odsetkami w określonym terminie. Inwestorzy, nabywając obligacje, stają się wierzycielami emitenta, a ich zysk pochodzi głównie z odsetek wypłacanych przez emitenta. Obligacje mogą być emitowane przez różne podmioty, w tym przez spółki, rządy, samorządy lokalne czy instytucje finansowe. Na GPW funkcjonuje rynek Catalyst, który jest dedykowany do obrotu obligacjami, zarówno

korporacyjnymi, jak i komunalnymi. Catalyst oferuje inwestorom możliwość inwestowania w różne rodzaje obligacji, które różnią się pod względem rentowności, ryzyka i terminu zapadalności.

Certyfikaty inwestycyjne to kolejny rodzaj papierów wartościowych notowanych na GPW. Są one emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte i reprezentują prawo do udziału w aktywach funduszu. Certyfikaty inwestycyjne mogą być szczególnie atrakcyjne dla inwestorów poszukujących możliwości dywersyfikacji swojego portfela inwestycyjnego, ponieważ fundusze inwestycyjne zamknięte inwestują środki w różnorodne aktywa, takie jak akcje, obligacje, nieruchomości czy surowce. Zaletą inwestowania w certyfikaty inwestycyjne jest możliwość uzyskania dostępu do rynków i instrumentów finansowych, które mogą być trudne do osiągnięcia dla indywidualnych inwestorów. Certyfikaty inwestycyjne są notowane na rynku regulowanym GPW, a ich cena zależy od wartości aktywów netto funduszu oraz popytu i podaży na rynku.

GPW oferuje również szeroki wachlarz instrumentów pochodnych, które są notowane na specjalnym rynku instrumentów pochodnych. Do najważniejszych z nich należą kontrakty terminowe, opcje oraz warranty. Kontrakty terminowe (futures) to umowy, w ramach których dwie strony zobowiązują się do kupna lub sprzedaży określonego aktywa w przyszłości po z góry ustalonej cenie. Futures są popularnym narzędziem wykorzystywanym do zabezpieczania się przed ryzykiem zmian cen aktywów (hedging) oraz do spekulacji na rynkach finansowych. Opcje to instrumenty dające prawo, ale nie obowiązek, do zakupu lub sprzedaży danego aktywa w przyszłości po z góry ustalonej cenie. Opcje są bardziej złożonymi instrumentami niż kontrakty terminowe, ale oferują inwestorom większą elastyczność i możliwość generowania zysków nawet w sytuacji, gdy ceny aktywów nie zmieniają się znacząco. Warranty to kolejny rodzaj instrumentów pochodnych, które dają posiadaczowi prawo do zakupu akcji danej spółki po określonej cenie w przyszłości. Warranty są często emitowane przez spółki w ramach emisji

nowych akcji i mogą stanowić atrakcyjną możliwość inwestycyjną dla osób oczekujących wzrostu cen akcji.

Rynki GPW są regulowane przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF), która sprawuje nadzór nad działalnością giełdy oraz nad przestrzeganiem zasad uczciwego i transparentnego obrotu papierami wartościowymi. KNF dba o to, aby wszystkie transakcje na giełdzie odbywały się zgodnie z prawem oraz aby inwestorzy mieli dostęp do pełnych i rzetelnych informacji na temat spółek i instrumentów finansowych notowanych na GPW. Regulacje KNF mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności rynku kapitałowego oraz ochrony interesów inwestorów.

GPW odgrywa kluczową rolę w polskiej gospodarce, umożliwiając firmom pozyskiwanie kapitału na rozwój, a inwestorom – inwestowanie swoich środków w różnorodne instrumenty finansowe. Dzięki różnorodności papierów wartościowych notowanych na giełdzie, inwestorzy mają możliwość dostosowania swojego portfela inwestycyjnego do indywidualnych potrzeb i preferencji, a także skorzystania z wielu różnych strategii inwestycyjnych, takich jak inwestowanie w akcje wzrostowe, obligacje o stałym oprocentowaniu, czy spekulacja na rynkach instrumentów pochodnych. GPW, będąc ważnym elementem polskiego rynku finansowego, przyczynia się do rozwoju gospodarki i wzrostu zamożności społeczeństwa, oferując liczne możliwości inwestycyjne zarówno dla inwestorów indywidualnych, jak i instytucjonalnych.

Rozwój rynku papierów wartościowych na GPW ma także istotny wpływ na kształtowanie się polskiego rynku kapitałowego w kontekście integracji z rynkami międzynarodowymi. Dzięki rosnącej obecności zagranicznych inwestorów oraz notowaniu polskich spółek na międzynarodowych giełdach, GPW staje się coraz bardziej globalnym graczem na rynkach kapitałowych. Wzrost zainteresowania zagranicznych inwestorów polskimi papierami wartościowymi świadczy o rosnącej atrakcyjności polskiego rynku, który oferuje konkurencyjne zwroty z

inwestycji oraz perspektywy dalszego wzrostu.

W ostatnich latach obserwuje się dynamiczny rozwój nowych technologii na GPW, w tym automatyzacji procesów handlowych, wprowadzenie nowoczesnych platform transakcyjnych oraz rozwój produktów opartych na technologii blockchain. Wszystkie te innowacje mają na celu zwiększenie efektywności obrotu papierami wartościowymi, poprawę płynności rynku oraz zapewnienie inwestorom jeszcze większego bezpieczeństwa i transparentności transakcji.

Notowane papiery wartościowe na GPW w Warszawie stanowią fundament polskiego rynku kapitałowego, oferując szeroki wachlarz możliwości inwestycyjnych dla różnych grup inwestorów. Giełda, dzięki swojemu dynamicznemu rozwojowi, nie tylko wspiera rozwój krajowych spółek, ale także integruje polski rynek z rynkami międzynarodowymi, przyciągając zagranicznych inwestorów i stając się istotnym graczem na globalnej scenie finansowej.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę pisanie prac - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.